

Sygn. akt IV CSK 175/16

POSTANOWIENIE

Dnia 25 października 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Irena Gromska-Szuster

w sprawie z powództwa H. M., F. M., A. J. M., J. W., D. U. B., A. B. W., L. E. L.,
E. W., J. M. W., A. L., H. M. i K. M.

przeciwko Skarbowi Państwa - Państwowemu Gospodarstwu Leśnemu Lasom
Państwowym Nadleśnictwu G.

o usunięcie niezgodności między stanem prawnym nieruchomości ujawnionym
w księdze wieczystej a rzeczywistym stanem prawnym,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 25 października 2016 r.,

na skutek skargi kasacyjnej powodów

od wyroku Sądu Okręgowego w T.

z dnia 9 września 2015 r., sygn. akt VIII Ca (...),

1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;

**2) zasądza od powodów na rzecz Skarbu Państwa -
Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa kwotę 3600 zł
(trzy tysiące sześćset złotych) tytułem zwrotu kosztów
postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 9 września 2015 r. Sąd Okręgowy w T. oddalił apelacje obu stron od wyroku Sądu pierwszej instancji uzgadniającego treść księgi wieczystej z rzeczywistym stanem prawnym przez wpisanie w określonej księdze wieczystej, że właścicielami szczegółowo opisanej części nieruchomości objętej tą księgą są powodowie w wskazanych częściach oraz przez wykreślenie z działu pierwszego tej księgi części nieruchomości w postaci określonych dwóch działek, założenie dla niej nowej księgi wieczystej i wpisanie w niej powodów jako współwłaścicieli we wskazanych częściach i oddalającego powództwo w pozostałej części.

Sądy obu instancji uznały między innymi, że istniały podstawy z art. 1 ust. 1 dekretu PKWN z dnia 12 grudnia 1944 r. o przejęciu niektórych lasów na własność Skarbu Państwa (Dz. U. Nr 15, poz. 82 ze zm. - dalej: „dekret o lasach”) do przejęcia przez Skarb Państwa określonej części nieruchomości poprzedników prawnych powodów, bowiem w dniu wejścia w życie dekretu o lasach na tej części nieruchomości był las, w rozumieniu art. 1 ust. 1 dekretu.

W skardze kasacyjnej powodowie jako uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania wskazali przesłanki przedsądu przewidziane w art. 398⁹ § 1 pkt 1, 2 i 4 k.p.c.

Wskazany przez nich istotnym zagadnieniem prawnym wymagającym zajęcia stanowiska przez Sąd Najwyższy jest wykładnia przepisu art. 1 ust. 1 dekretu o lasach w zakresie pojęcia lasu, użytego w dekrecie, przy braku definicji legalnej tego pojęcia: „czy w przypadku braku definicji legalnej pojęcia użytego w ustawie, Sąd orzekający w sprawie powinien dokonać wykładni pojęcia zgodnie z potocznym rozumieniem tego pojęcia, czy dokonać wykładni zgodnie z powstałymi później definicjami legalnymi?”.

Uzasadniając drugą przesłankę przedsądu powodowie stwierdzili, że „istnieje potrzeba wykładni pojęcia lasu i gruntu leśnego - art. 1 ust. 1 dekretu o lasach, która jest kluczowa dla rozstrzygnięcia sprawy będącej przedmiotem rozważań Sądu I i II instancji. Sąd Najwyższy w uzasadnieniu uchwały z dnia 27 kwietnia 1994 r. (III CZP 54/94) wskazywał, że osoby zainteresowane mogą

wykazywać, że nieruchomości ze względu na swój „nieleśny” charakter lub powierzchnię nie przekraczającą 25 ha nie podlegała działaniu dekretu”.

Powodowie stwierdzili również, że: „Jak wynika z zarzutów zawartych w podstawach skargi kasacyjnej oraz z ich uzasadnienia, niniejsza skarga jest oczywiście uzasadniona”.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Jak wielokrotnie wskazywał Sąd Najwyższy, jeżeli skarżący, jako uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powołał przesłankę przedsądu przewidzianą w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. powinien przedstawić występujące w sprawie istotne zagadnienie prawne przez jego odpowiednie sformułowanie jako ogólnego, abstrakcyjnego pytania prawnego powstałego na tle określonego przepisu prawa, wskazać kontrowersje i rozbieżne oceny prawne jakie zagadnienie to wywołuje, wykazać, że mają one poważny charakter, a mimo to zagadnienie nie zostało jeszcze rozstrzygnięte przez Sąd Najwyższy, choć jest to konieczne nie tylko do prawidłowego rozstrzygnięcia sprawy lecz - ze względu na uniwersalny charakter zagadnienia - także dla rozwoju judykatury i rozstrzygania podobnych spraw. Chodzi zatem o zagadnienie nowe, poważne i istotne, nierozstrzygnięte dotychczas przez Sąd Najwyższy (porównaj między innymi postanowienia z dnia 10 maja 2001 r. II CZ 35/01, OSNC 2002/1/11, z dnia 7 czerwca 2005 r. V CSK 3/05 i z dnia 13 lipca 2007 r. III CSK 180/07, nie publ.).

Natomiast powołanie się na przesłankę przedsądu przewidzianą w art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. wymaga wskazania przepisu prawa, którego wykładnia budzi wątpliwości, sprecyzowania jakie są to wątpliwości i wykazania, że mają one poważny charakter, wskazania możliwych sposobów wykładni wraz z ich pogłębionym uzasadnieniem, a jeżeli podstawą wniosku jest twierdzenie o rozbieżnościach w orzecznictwie, przedstawienie rozbieżnych orzeczeń sądowych zapadłych w wyniku dokonania przez sądy różnej wykładni określonego przepisu (porównaj między innymi postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 15 października 2002 r. II CZ 102/02, z dnia 28 marca 2007 r. II CSK 84/07 i z dnia 12 grudnia 2008 r. II PK 220/08, nie publ.).

Skarżący nie wykazali istnienia tak rozumianych przesłanek przedsądu przewidzianych w art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c.

Z uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania dotyczącego tych przesłanek wynika, że traktują je zamiennie, choć- jak wskazano wyżej- są to przesłanki odmienne i wymagają innych argumentów dla wykazania ich istnienia. Niezależnie od tego powodowie w ramach uzasadnienia przesłanki przewidzianej w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. nie przedstawili pogłębionej analizy prawnej zagadnienia, nie wskazali kontrowersje ani rozbieżnych ocen prawnych jakie zagadnienie wywołuje ani nie wykazali, że mają one tak poważny charakter, iż wymagają zajęcia stanowiska przez Sąd Najwyższy. Poprzestali na przedstawieniu stanowiska wyrażonego w sprawie przez Sądy obu instancji i własnego stanowiska, bez przedstawienia wszechstronnej argumentacji prawnej.

Uzasadniając zaś drugą przesłankę przedsądu nie przedstawili żadnej argumentacji prawnej, nie wskazali możliwych sposobów wykładni art. 1 ust. 1 dekretu o lasach ani wykładni przez nich preferowanej, jak również nie wykazali, że zapadają rozbieżne orzeczenia sądowe w wyniku dokonywania przez sądy różnej wykładni tego przepisu.

Skarżący nie wykazali również kolejnej powołanej przesłanki przedsądu, przewidzianej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., gdyż nie przedstawili w tym przedmiocie żadnego uzasadnienia ani jakichkolwiek argumentów, odwołując się jedynie do zarzutów zawartych w podstawach skargi kasacyjnej i ich uzasadnieniu. Jest to jednak niewystarczające, gdyż - jak wielokrotnie wskazywał Sąd Najwyższy - czym innym jest wypełnienie obowiązku wskazania i uzasadnienia przesłanki konstrukcyjnej skargi kasacyjnej przewidzianej w art. 398⁴ § 1 pkt 2 k.p.c., a czym innym uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁴ § 2 k.p.c.). I choć argumenty mogą być w obu wypadkach zbliżone, to skarżący obowiązany jest przedstawić odrębny wywód prawny dotyczący obu tych przesłanek skargi kasacyjnej, bowiem Sąd Najwyższy bada je odrębnie, w innych stadiach postępowania. W ramach przedsądu bada jedynie istnienie przesłanki określonej w art. 398⁴ § 2 k.p.c. w związku z przesłankami przedsądu określonymi w art. 398⁹ § 1 k.p.c., gdyż badanie podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia

możliwe jest dopiero po przyjęciu skargi kasacyjnej do rozpoznania, w ramach jej merytorycznej oceny (porównaj między innymi postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 18 marca 2015 r. III CSK 412/14 i z dnia 26 marca 2015 r. IV CSK 577/14, nie publ.).

Z tych wszystkich względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, nie znajdując też okoliczności, które w ramach przedsądu obowiązany jest brać pod uwagę z urzędu.

O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 98 w zw. z art. 108 § 1, art. 391 § 1 i art. 309²¹ k.p.c.